

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΤΕΧΝΗ - ΧΑΡΙΣΜΑ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Υπό

ΑΓΝΗΣ ΠΑΒΕΪ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ' Η ΚΙΝΑ

Γενική Ἱστορία

Οἱ Κινέζοι δὲν εἶναι μόνον μία τῶν ἀρχαιοτέρων φυλῶν, ἀλλὰ καὶ ἓνα ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐθνῶν τοῦ κόσμου, καὶ ἡ Κίνα ἐξακολουθεῖ νὰ ἀνήκη εἰς τοὺς Κινέζους, ἐνῶ τόσοι ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους πολιτισμοὺς ἔχουν ἀπὸ καιροῦ ἐξαφανισθῆ. Δὲν ἀποκλείεται οἱ Κινέζοι νὰ μὴ ᾔσαν οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς χώρας αὐτῆς. Ἱστορικοὶ τινες ὑποθέτουν ὅτι ἔζων ἀρχικῶς εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Τίγρεως καὶ τοῦ Εὐφράτου, περιοχὴν ἣ ὅποια φαίνεται νὰ ᾔτο ἡ ἀρχαιότερα εἰς ἣν ἐγκατεστάθη ὁμάς ἀνθρώπων, καὶ ὅτι πρὸ πενήντα περίπου ἑκατονταετιῶν μετηνάστευσαν πρὸς Ἀνατολάς, ἐκεῖ ὅπου εἶναι σήμερον ἡ πεδιάς τοῦ Κιτρινοῦ Ποταμοῦ.

Οἱ Κινέζοι ἱστορικοὶ χωρίζουν τὸν πολιτισμὸν εἰς τέσσαρας περιόδους:

α) Ἀρχαία καὶ Μυθικὴ Περίοδος (2967-1122 π.Χ.),

β) Ἱστορικὴ ἢ Χρυσὴ Περίοδος (1122 π.Χ.-960 μ.Χ.),

γ) Μεσαιωνικὴ ἢ Διαμφισβητουμένη Περίοδος (960-1800 μ.Χ.),

δ) Σύγχρονος ἢ Μεταβατικὴ Περίοδος (1800 μ.Χ. μέχρι σήμερον).

Μονάχα εἰς τὴν τελευταίαν τῶν περιόδων αὐτῶν ἔχομεν ὠρισμένα τινὰ δεδομένα περὶ ὑπάρξεως νοσηλευτικῆς· ἀλλὰ, ὅπως καὶ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας φυλάς, δὲν ἔμπορεῖ νὰ κατανοηθῆ τὸ παρὸν εἰμὴ μόνον με βάσιν τὸ παρελθόν, καὶ συνεπῶς ἀξίζει τὸν κόπον νὰ ἀσχοληθῶμεν με τὴν ἀντίληψιν

περὶ ἱατρικῆς τῶν Κινέζων εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν, ὡς καὶ με τὴν δρᾶσιν των εἰς τὴν θεραπευτικὴν.

Ἡ ἀρχαιότερα περίοδος χαρακτηρίζεται, ὅπως καὶ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας φυλάς, ἀπὸ τὴν γνῶσιν τῶν φυτῶν καὶ τὴν πίστιν εἰς τὴν ἴασιν χάρις εἰς τὰ δαιμόνια.

Ὁ Σάν Νούγκ λατρεύεται ὡς ὁ Πατὴρ τῆς Ἱατρικῆς. Ἦτο ἐκ παραλλήλου καὶ μέγας Κυβερνήτης, ὁ ὁποῖος λέγεται ὅτι ἐβασίλευσε ἀπὸ τὸ 2836-2698 π.Χ., χρονικὸν διάστημα 140 ἐτῶν. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ἡ συγγραφή τῆς *Μεγάλης Βοτανολογίας* — ἡ ἀρχαιότερα κινεζικὴ μελέτη περὶ Ἱατρικῆς. Εἰς τὰς περισσοτέρας πόλεις τῆς Κίνας, καὶ σήμερον ἀκόμη, τοῦ εἶναι ἀφιερωμένους ἕνας ναὸς, καὶ θυμιάμα καὶ προσφοραὶ κατατίθενται πρὸ τοῦ λειψάνου τοῦ κάθε πρώτης καὶ δεκάτης πέμπτῃς ἡμέρας ἐκάστου μηνός. Τὰ πλεῖστα τῶν καταστημάτων φαρμακευτικῶν εἰδῶν κάμουν ἐκπτώσεις δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ ὅλων τῶν ἀγορῶν ποὺ γίνονται κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς.

Σημερινοὶ ἐρευνηταὶ θεωροῦν ὅτι τὸ λογοτεχνικὸν ἔργον ποὺ ἀποδίδεται εἰς αὐτὸν φέρει ἐνδείξεις παραγωγῆς πολὺ νεωτέρου χρόνου, δηλαδὴ τοῦ δευτέρου περίπου αἰῶνος π.Χ.

Ἡ κατὰ τὸν μῦθον καταγωγὴ τῆς Ἱατρικῆς

Τὸν Σάν Νούγκ διεδέχθη ὁ Χουάγκ Τί, ὁ Κίτρινος Αὐτοκράτωρ, περὶ τοῦ ὁποῖου θρυλεῖται ὅτι ἐπεσκέφθη τοὺς ἀθανάτους

καὶ ὅτι ἀπέκτησε ἀπὸ αὐτοὺς τὰς θεραπευτικὰς τοῦ γνώσεις. Ἐπῆγε πρὸς συνάντησιν τῶν δύο θεοτήτων, τῆς Ἐρυθρᾶς καὶ τῆς Λευκῆς, εἰς τὴν Χρυσὴν Πεδιάδα, καὶ ἐδιδάχθη τὰ περὶ σφυγμοῦ καὶ τῆς διαγνώσεως τῶν νόσων, καὶ κατεσκεύασε ἑνέα βελόνας διὰ παρακεντήσεις. Ὑπελογίζοντο 365 σημεῖα κατάλληλα πρὸς παρακέντησιν εἰς τὸ σῶμα, καὶ τὸ καθένα ἐξ αὐτῶν ἔφερε τὴν ἰδιαιτέραν τοῦ ὀνομασίαν, μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὠρισμένης σχέσεως μὲ ἔσωτερικὰ ὄργανα.

Ἀνατομία καὶ Φυσιολογία εἰς τὴν Κίνα

Ἡ καταπληκτικὴ ἐπίδοσις τῶν Κινέζων εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ ἡ προσήλωσις των πρὸς τὰς ἀναριθμήτους λεπτομερείας καθρεπτίζεται εἰς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἀντικρίζουν καὶ παρουσιάζουν τὸ ἀνθρώπινον σῶμα. Ἐπεξεργάσθησαν πολὺπλοκον σύστημα συσχετίσεως τῆς λειτουργίας τῶν διαφόρων ὀργάνων καὶ τῆς διαπλάσεως τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον εἶναι δυσνόητον εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν ἀντίληψιν, αἱ δὲ γραπτὰ μελέται των ἔχουν ὕφος σχολαστικὸν καὶ ἐνδιατρίβουν ὑπερβολικὰ εἰς δευτερευούσης σημασίας λεπτομερείας, θαμβῶνουςαι τὸν ἀναγνώστην μὲ ἐπίδειξιν ἐρευνητῶν.

Ὡς παραδειγμα τῆς Ἀνατομίας των, παραθέτομεν τὸ ἐξῆς: «Τὸ μικρὸν ἔντερον εἶναι συνδεδεμένον μὲ τὴν σπονδυλικὴν στήλην ὀπισθεν καὶ μὲ τὸν ὀμφαλὸν ἔμπροσθεν. Ἐχει δεκαεξὲς περιελίξεις. Τὸ παχὺ ἔντερον εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν τοῦ ὀμφαλοῦ καὶ ἔχει ὁμοίως δεκαεξὲς περιελίξεις. Τὸ ὀλικὸν μῆκος τῶν πεπτικῶν σωλήνων εἶναι ἐξῆντα τεσσάρων ποδιῶν καὶ τινα ἰντσῶν».

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Φυσιολογίαν, τὰ πράγματα δὲν παρουσιάζονται πολὺ καλῦτερα ἢ λειτουργία τῶν διαφόρων ὀργάνων περιγράφεται ὡς ἐξῆς: «Ἡ καρδιὰ εἶναι ὁ ἄρχων τοῦ σώματος, ἡ ἔδρα τοῦ ζωτικῆς παλμοῦ. Οἱ πνεύμονες εἶναι οἱ κινητῆρες οἱ ὁποῖοι κανονίζουν τὰς πράξεις μας. Τὸ ἦπαρ εἶναι ὁ στρατηγός, τὸ κέντρον τῆς στρατηγικῆς. Ἡ χοληδόχος κύστις εἶναι τὸ νεφρικὸν ἐργαστήριον, συγκεντρώνει τὸ θάρρος. Τὸ περικάρδιον εἶναι ὁ ἀγγελιαφόρος

ποῦ φέρει χαρὰν καὶ εὐτυχίαν. Ὁ σπλήν καὶ ὁ στόμαχος εἶναι αἱ σιταποθήκαι, ἐκείθεν προέρχονται αἱ πέντε αἰσθήσεις γεύσεως. Τὸ παχὺ ἔντερον εἶναι τὸ ὄργανον ἐπικοινωνίας, ὅπου αἱ ὕλαι ὑφίστανται ἀλλοιώσεις. Τὸ μικρὸν ἔντερον εἶναι τὸ ἀποδοκιτικὸν ὄργανον, ὃ χωρὸς τῆς πέψεως. Ἡ ἐπιτηδειότης πηγάζει ἀπὸ τοὺς νεφροὺς, εἶναι ἡ ἔδρα τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ σφρίγγους. Τὸ san chicio ἀποτελεῖ τὸ ἀπογευτικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον ἀποστραγγίζει τὰ ὑγρά. Ἡ κύστις ἐναποθηκεύει τὰς ἐκκρίσεις, αἱ ὁποῖαι ἐξέρχονται κατόπι ἀερίων».

Τὰ ἀνωτέρω εἶναι μεταφράσεις ἀπὸ τοῦ Ἐγγειοῖδιον Ἰατρικῆς, ἐκδοθὲν περὶ τὰ 300 π.Χ., θεωρεῖται ὅμως ὅτι εἶναι πολὺ παλαιότερον. Κατὰ τὸν ἑνατον αἰῶνα μ.Χ. ἐκυκλοφόρουσαν ἔργα ἐπὶ γυναικείων καὶ παιδικῶν παθήσεων.

Ἰατρικαὶ καὶ νοσηλευτικαὶ φροντίδες

Τὰ θεραπευτικὰ μέσα τῶν ὁποῖων οἱ Κινέζοι ἀξιοῦν τὴν προέλευσιν εἶναι ἡ παρακέντησις, τὴν ὁποῖαν εἶχον ἀναγάγει εἰς πραγματικὴν τέχνην· τὸ μόξα, πολὺ ὀδυνηρὰ μέθοδος ἐκδορίου, συνισταμένη ἀπὸ ἐπιθεσιν κώνων ἐξ ἀρωματικοῦ βοτάνου ποῦ ἐπροκόλουον φυλκταῖναν· ἐπίσης ἦσαν πολὺ διαδεδομένα αἱ μαλάξεις. Τὰ εἶδη μαλάξεων ἐν χρήσει εἰς τὴν Κίνα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἱστορίας της ἦσαν: πλῆξις, ζύωμα, τσίμπημα, ἐπίψασις, ἀνάτριψις—προκαλοῦντα ὅλα ἐξαιρετικὰ εὐχάριστον συναίσθημα καὶ ἀνακούφισιν εἰς περιπτώσεις κοπώσεως. Ἡ θεραπεία αὐτὴ μετεδόθη εἰς τὴν Ἰαπωνίαν πολὺ ἔνωρις, καὶ οἱ Ἰάπωνες ἔχουν ἐξαιρετικὰ ἐπιτήδειοι εἰς τὴν τέχνην τῶν μαλάξεων. Τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ ἐξήσκουν συνήθως ἀόμματοι εἰς τὴν Ἰαπωνίαν· αἱ θεραπευτικαὶ αὐταὶ μέθοδοι ἔφερον λαμπρὰ ἀποτελέσματα ἐν περιπτώσει κοπώσεως τῶν μυῶν, ρευματισμῶν, νευρώσεων, παραλύσεων καὶ κεφαλαλγίας. Εἰς τὴν Εὐρώπην αἱ θεραπείαι αὐταὶ ἐγένοντο τὸ πρῶτον γνωσταὶ περὶ τὸ 1800 μ.Χ.

Οἱ Κινέζοι ἰατροὶ ἐλάμβανον ὑπ' ὄψιν των, προκειμένου περὶ οἰασθῆποτε παθήσεως, τὴν ἀτομικὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ

πάσχοντος, τὰς γενικὰς συνθήκας, τὴν ψυχικὴν διάθεσιν, τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἀτμοσφαιρας, τὴν ἡμέραν καὶ τὸ ἔτος, τὴν θέσιν τῶν ἀστέρων ἢ τῶν ἀστερισμῶν, τὸ χρῶμα τοῦ δέρματος, καὶ ἄλλας κλινικὰς μορφάς. Τὴν μεγαλύτεραν σημασίαν ἀπέδιδον εἰς τὸν σφυγμὸν. Ἡ τέχνη τῆς παρακολουθήσεως τῶν σφύξεων ἦτο εἰς ἄκρον πολὺπλοκος καὶ μυστηριώδης· ἀκόμη καὶ ἡ φύσις, ὁ ἀκριβὴς προσδιορισμὸς, ἡ πορεία καὶ ἡ θραπεία τῆς νόσου συχνὰ ἐξηρτῶντο ἀπὸ αὐτὰς καὶ μόνον.

Οἱ Κινέζοι ἐπίστευον ὅτι κάποιος δαίμων ἦτο ὁ ὑπαίτιος κάθε ἀρρώστιας, ἀκόμη καὶ ἐκάστου συμπτώματος. Λόγου χάριν, ἡ ἐλονοσία εἶχε τρεῖς δαίμονας: ἓνα μὲ κάδον ψυχροῦ νεροῦ, ὅστις ἐπροκάλει τὸ ριγος, ἓνα μὲ θερμάστραν, ποῦ ἦτο ὑπαίτιος διὰ τὴν ἀνοδὸν τοῦ πυρετοῦ, καὶ ἓνα μὲ σφυρή, μὲ τὸ ὁποῖον ἐκτυποῦσε τὸ κεφάλι τοῦ πάσχοντος, μὲ ἀποτέλεσμα τὰς κεφαλαλγίας.

Ὁ Βουδισμὸς, εἰσαχθεὶς ἓνα περίπου αἰῶνα πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ἔφερε μαζὶ τοῦ Ἰνδικὰς ἀντιλήψεις καὶ θεραπευτικὰς μεθόδους. Ὁ Ταοϊσμὸς ἔφερε ταυτοχρόνως σύστημα μαγανειῶν πρὸς θεραπείαν τῶν ἀσθενειῶν· τὰ δύο αὐτὰ συστήματα ἤνθησαν τὸ ἐν παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἄλλου, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἀπεδίδεδο μεγίστη σημασία ἐπὶ τῆς στενῆς παρακολουθήσεως τῶν παρουσιαζομένων ἐπὶ τοῦ πάσχοντος συμπτωμάτων τῆς νόσου.

Φαρμακευτικὴ καὶ Ὑγιεινὴ

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Φαρμακευτικὴν, οἱ Κινέζοι ἐγνώριζον 365 φάρμακα, ἐξ ὧν τὰ 240 εἶχον βάσιν τὰ βότανα. Αἱ μέθοδοι συμμίξεως τῶν φαρμάκων ἦσαν κοπιώδεις καὶ πολὺπλοκοι, μεσαὶ δεισιδαιμονιῶν. Περὶ τὰ 800 μ.Χ. ὁ Κινέζος βοτανολόγος εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ διαλέξῃ τὰ φάρμακά του μεταξὺ ὄχι ὀλιγωτέρων τῶν 11.886 συνταγῶν. Ἡ ἀναζήτησις διὰ τὴν φιλοσοφικὴν λίθον καὶ τὸ ἐλιξίριον τῆς ζωῆς ἤρχισεν εἰς τὴν Κίναν κατὰ τὸν Γ' π.Χ. αἰῶνα καὶ ἐσυνεχίσθη ἐπὶ σειρὰν γενεῶν. Αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν ἐρευνάν του ἔφθασαν εἰς τὸ κατακόρυφον περίπου 900 χρόνια ἀρ-

γότερον. Οἱ Κινέζοι διατείνονται ὅτι ἀνεκάλυψαν τὴν γενικὴν ἀναισθησίαν περὶ τὸ 240 μ.Χ. καὶ ὅτι ἐξετέλουν μεγάλας χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις. Ὁ θυροειδὴς ἀδὴν ἦτο γνωστὸς διὰ τὴν σημασίαν του εἰς τὴν θεραπείαν τῆς βρογχοκίηλης τὸ 627 μ.Χ. Ὁ ἐμβολιασμὸς κατὰ τῆς εὐλογίᾳς ἐφηρμόζετο κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ἑκατονταετίαν, μὲ τὴν λήψιν πύου ἀπὸ φλύκταιναν εὐλογίᾳς.

Ἡ ἀτομικὴ ὑγιεινὴ τῶν Κινέζων εὐρίσκετο εἰς καλὸν ἐπίπεδον· ἡ συνήθειά των, λόγου χάριν, νὰ πίνουν τείον ἀντὶ ὕδατος μὴ βρασμένου τοὺς ἐπροφύλαττε ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναπτύσσωνται παράσιτα καὶ λοιμώδη ἐντερικὰ νοσήματα. Ὅλοι οἱ Κινέζοι τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἀπέδιδον μεγάλην σημασίαν εἰς τὰ λουτρά καὶ εἰς τὸ νὰ φοροῦν ἀμέμπτου καθαριότητος ἐσώρροχα.

Γυναῖκες συνεργάτιδες

Γίνεται διὰ πρώτην φοράν λόγος περὶ γυναικῶν ἀσχολουμένων μὲ τὴν φροντίδα ἀρρώστων τὴν ἐποχὴν τῆς δυναστείας τῶν Χάνς (260 π.Χ.-220 μ.Χ.). Ἡ δυναστεία αὕτῃ ἐθεωρεῖτο ἡ ἐνδοξότερα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἱατρικῆς τῆς Κίνας, καὶ κατὰ τὴν περίοδον αὕτην ἔζησαν τρεῖς ἐκ τῶν μεγαλύτερων ἱατρῶν τοὺς ὁποίους ἐγνώρισε ποτὲ ἡ χώρα αὕτη.

Γυναίκα ὀνόματι Τσουὴν Γιουγιὲν ἐκλήθη εἰς τὰ Ἀνάκτορα διὰ νὰ νοσηλεύσῃ τὴν Βασίλισσαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωκε ἓνα χάπι ἀκονίτου. Ἄλλη πληροφορία ἀναφέρει ὅτι ἦτο μαῖα καὶ ὅτι ἐπεριποιήθη τὴν Βασίλισσαν καὶ ἄλλας κυρίας μέλη τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου κατὰ τὸν τοκετόν των. Ὁ αὐστηρὸς Κῶδιξ περὶ ἠθικῆς, πολὺ παλαιᾶς προελεύσεως, ἀπηγόρευε εἰς τοὺς ἄνδρας νὰ περιποιῶνται τὰς γυναῖκας κατὰ τὸν τοκετόν των, συνεπῶς τὸ ἔργον αὐτὸ ἐξετέλουν ἀσφαλῶς μόνον γυναῖκες. Αὗται, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, θὰ ἦσαν ἀμόρφωτοι· ἡ θνησιμότης ἦτο μεγάλη.

Ἀναφέρεται κάποτε μία κόρη ἱερωμένου — τὸ ὄνομα τῆς ἦτο Καντίτα Χιού (1607-1680)— ἡ ὁποία ἠσπάσθη τὸν Καθολικισμόν, ὑπανδρεύθη δεκαεξέτων καὶ ἔμεινε χήρα εἰς ἡλικίαν τριάντα ἐτῶν. Μεταξὺ τῶν

ἔργων τῆς διὰ φιλανθρωπικούς σκοπούς συγκαταλέγεται καὶ ἡ ἴδρυσις βρεφοκομείου καὶ ὄρφανοτροφείου. Ὅπως λέγει ὁ Ντὸν Χάλντε, «συναισθανομένη βαθιὰ ὅτι πλῆθος ἐνδεῶν, ἐλλείπει τῶν ἀναγκαίων μέσων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ζωῆς, ἐξέθετον καὶ ἐγκατέλειπον τὰ παιδιὰ τῶν μόλις ἐγεννῶντο, κατάρθρωσε νὰ λάβῃ τὴν ἀδειαν νὰ ἀγοράσῃ μεγάλο οἶκημα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγκατέστησε τὰ ἔκθετα βρέφη καὶ τὰ ἐνεπιστεύθη εἰς βρεφοκόμους. Ὁ ἀριθμὸς τῶν παιδιῶν αὐτῶν ἦτο τόσον μεγάλος, ὥστε παρ' ὅλας τὰς φροντίδας, ἄνω τῶν διακοσίων ἀπέθνησκον κατ' ἔτος».

Πλὴν τῆς μόνης αὐτῆς ἐξαιρέσεως, οὐδὲν ἀναφέρεται περὶ γυναικῶν νοσοκόμων μέ-

χρι τοῦ 19ου αἰῶνος. Μέχρι τοῦ ἐνάτου περὶ τοῦ αἰῶνος, οἱ Κινέζοι ἐφαίνοντο νὰ βαρύνουν γοργὰ πρὸς μίαν θετικὴν ἐπιστήμη θεραπευτικῆς. Αἰφνιδίως ἔχει κανεὶς τὴν ἐντύπωσιν ὅτι κατελήφθησαν ἀπὸ «διανοητικὴν παράκρουσιν» καὶ ἐσταμάτησε καὶ ἡ πρόοδος. Διαρκούντος τοῦ τελευταίου ἡμισαίου τοῦ αἰῶνος, ἡ Κίνα ἔκαμε ταχέως πρόοδον εἰς τὴν ἱατρικὴν καὶ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας ἐπιστήμας. Ἐκπαιδευσις εἰς τὴν νοσηλευτικὴν εἰσῆχθη ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν μέσω τῶν ἱεραποστόλων περὶ τὸ 1900. Ἡ Κίνα ἔχει τώρα πολλὰς Σχολὰς Νοσοκόμων, καὶ τὸ γενικὸν ἐπίπεδον εἶναι ἴσον μὲν ἐκεῖνο πολλῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν.

(Μετ. Μ. Μ. Νεγροπόντι)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Ἡ πρώτη ἀντίδρασις ἐνὸς σοβαρὰ ἀσθενοῦς ποὺ εὐρίσκειται εἰς τὸ νοσοκομεῖον εἶναι νὰ ἐρωτησῆ: «Θὰ γίνω καλὰ;» Κατόπιν ἄλλαι σκέψεις ἀρχίζουσι νὰ τὸν βασανίζουσι. «Πῶς περνοῦν ἄραγε εἰς τὸ σπῆτι χωρὶς ἐμένα; Θὰ μπορέσω ἄραγε νὰ συνεχίσω τὴν ἐργασίαν μου ὅταν βγῶ ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖον; Ἄν δὲν μπορέσω, πῶς θὰ τὰ βγάλω πέρα;» Αἱ σκέψεις αὐταὶ εἶναι πολὺ δυσάρεστοι καὶ βασανιστικαί, ὅταν κυρίως ἡ ἀσθένεια διαρκῆ πολὺν καιρὸν. Ὅλοι ἀνυπομονοῦν νὰ γυρίσῃν σπῆτι. Ἡ ἀνακούφισις τῶν ἀσθενῶν καὶ ἡ ἐπίλυσις τῶν προβλημάτων τῶν εἶναι ἐργασία τῆς κοινωνικῆς λειτουργοῦ. Ἡ κοινωνικὴ λειτουργία, ἡ ὁποία εἰς τὴν Βρετανίαν ὀνομάζεται «ἄλμονερ», δηλαδὴ «ὁ ἐπὶ τῆς ἐλεημοσύνης», ἀνήκει εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ νοσοκομείου καὶ ἔχει ἐκπαιδευθῆ εἰδικῶς διὰ νὰ ἀσχολῆται μὲ τὰ κοινωνικὰ ἢ προσωπικὰ προβλήματα τῶν ἀσθενῶν ἢ ἀναπήρων του. Αἱ κοινωνικαὶ λειτουργοὶ γνωρίζουσι τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας ποὺ διαθέτει ἡ κοινότης καὶ εἶναι εἰς θέσιν συνήθως νὰ θέσουσι τὸν ἀσθενῆ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν ὀργάνωσιν ποὺ θὰ τὸν βοηθήσῃ.

Ἡ βοήθεια τῆς κοινωνικῆς λειτουργοῦ εἶναι πράγματι πολύτιμος, ὅταν πρόκειται δι' ἄτομα μὲ μόνιμον ἀναπηρίαν κατόπιν ἀσθενείας ἢ ἀτυχημάτων. Κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον ποὺ ἀπαιτεῖται διὰ νὰ παραρμωθοῦν εἰς τὸν νέον τρόπον ζωῆς, ἡ κοινωνικὴ λειτουργία εὐρίσκειται εἰς τὸ πλευρόν των. Ὅταν ὁ ἀσθενὴς τὸ πᾶρ ἀπόφασιν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ξανακάνῃ ποτὲ τὴν ἐργασίαν ποὺ ἔκανε, πρέπει νὰ σκεφθῆ τί προσωπικὰς ἐργασίας ἔχει. Ἡ κοινωνικὴ λειτουργία φροντίζει τότε καὶ ἐξασφαλίζει τὴν εἰδικὴν βοήθειαν ἐνὸς τοπικοῦ ὑπαλλήλου τοῦ Βρετανικοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Ὁ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἰδικεύεται εἰς τὰ προβλήματα τοῦ τύπου αὐτοῦ. Ἡ κοι-

νωνικὴ λειτουργία, μαζί μὲ τὸν εἰδικὸν καὶ τὸν ἱατρὸν, συζητοῦν, συμβουλεύουσι καὶ δίδουσι ἰδέαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐργασίαν ποὺ μπορεῖ νὰ ἐπιτύχῃ ὁ ἀσθενὴς. Ἄλλο σπουδαῖον τμήμα τῆς ἐργασίας τῆς κοινωνικῆς λειτουργοῦ εἶναι νὰ συμβουλεύῃ καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς γονεῖς τῶν ἀσθενῶν παιδιῶν τοῦ νοσοκομείου, καὶ κυρίως ἐκείνους τῶν ὁποίων τὰ παιδιὰ θὰ μείνουσι ἀνάπηρα καὶ δὲν θὰ μπορέσουσι νὰ ἐπανέλθουσι εἰς τὸν κανονικὸν τρόπον ζωῆς.

Εἰς τὴν πολὺπλευρον ἐργασίαν των, αἱ κοινωνικαὶ λειτουργοὶ βοηθοῦνται ἀπὸ τὴν μακρὰν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν ποὺ ἔχουσι. Ἡ ἐκπαίδευσίς των ἀρχίζει μὲ τὴν παρακολούθησιν πανεπιστημιακῶν μαθημάτων ἐπὶ θεμάτων κοινωνικῶν ἐπιστημῶν. Ἀφοῦ πάρουσι τὸ πτυχίον των, ἐκπαιδεύονται ἐπαγγελματικῶς ἕνα ἔτος εἰς τὸ Ἰνστιτοῦτον Κοινωνικῶν Λειτουργῶν. Ἄλλοτε κοινωνικοὶ λειτουργοὶ ὑπῆρχαν μόνον εἰς τὰ νοσοκομεία. Σήμερα ὅμως γίνεται ὀλον ἐνδεδειγμένον ἀπὸ τὴν παλαιὰν ἐποχὴν, ὅταν κύριον ἔργον των ἦτο χορήγησις ἐλεημοσύνης εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀσθενεῖς, μὲ τὸ πλεόν σύγχρονον «ιατρικὸς κοινωνικὸς λειτουργός». Ὅποιοδήποτε ὅμως ὄνομα καὶ ὁ τίτλος δοθῆ, ἡ ἐργασία των συνοψίζεται θαυμάσια εἰς τὰ ὀλίγα λόγια, ποὺ εἶπε τελευταίως ἡ ἐπισημὰ κοινωνικὴ λειτουργία ἐνὸς μεγάλου νοσοκομείου τοῦ Λονδίνου εἰς ἕνα δημοσιογράφον: «Ἡ ἐργασία μας εἶναι νὰ βοηθοῦμε τοὺς ἀνθρώπους νὰ βοηθοῦν τὸν ἑαυτὸν των».